

La recerca, militaritzada

El percentatge dedicat a la recerca militar a l'estat espanyol ha augmentat i seguirà augmentant, malgrat la dubtosa eficàcia d'aquesta política. Aquesta és una de les dades d'un estudi realitzat per Vicenç Fisas i publicat per la Fundació Jaume Bofill.

Xavier Duran

La recerca en el sector militar, a l'estat espanyol, ha crescut espectacularment. Segons les previsions, aquest pressupost encara augmentarà més. El govern espanyol, doncs, aposta per invertir més en un sector que no afavoreix el desenvolupament tecnològic general. Això és el que es desprèn d'un estudi realitzat per Vicenç Fisas, expert en temes d'armament i pau, realitzat amb l'ajuda del Centre UNESCO de Catalunya i editat per la Fundació Jaume Bofill. Porta l'expressiu títol de «La militarització de la ciència».

Segons aquest llibre, l'augment és degut a la decisió del govern espanyol de participar activament en programes armamentistes de l'OTAN, que xoca frontalment, segons l'autor, «amb la realitat política europea i amb la necessitat de moderar dràsticament els comportaments armamentistes que han estat habituals en els darrers anys de la política europea».

El llibre assenyala algunes característiques de la recerca militar. Així, s'accelera l'obsoletisme dels sistemes vigents. Això implica una contínua recerca per la innovació. La producció ininterrompuda, d'altra banda, consisteix a investigar un nou sistema més complex i car que l'anterior, quan aquest encara es troba en la fase de producció.

Per a l'autor, no s'ha pogut demostrar que aquesta manera d'actuar afavoreixi la seguretat internacional. Per contra, agreuja el rearmament. A més, la tecnologia militar distorsiona el funcionament econòmic dels països industrialitzats.

Sobre aquest darrer punt, Vicenç Fisas destaca que les inversions més elevades en R + D (Recerca i Desenvolupament) militar les fan els Estats Units i la Gran Bretanya. Són aquests mateixos estats els que han perdut punts en la quota de mercat exportador en els darrers anys. En canvi, el Japó, que només dedica a la recerca militar un 0,01% del seu Producte Interior Brut,

ha guanyat quota exportadora. El mateix ha passat a Itàlia, amb un percentatge de R + D militar molt baix.

Segons l'autor, aquestes xifres desmunten l'argument que la recerca militar repercuteix, al final, en el camp civil, ja que es prioritzen uns sectors i se n'obliden d'altres, a part que moltes recerques militars no han passat al camp civil.

al 27,1 d'enguany. I això ja representa un 0,12% del PIB.

Atenent al percentatge sobre el PIB, l'estat espanyol es col·loca en el sisè lloc entre els pertanyents a l'OCDE.

Pel percentatge de R + D militar sobre el total, l'estat espanyol seria el quart, cosa sorprenent tenint en compte les necessitats bàsiques en altres àmbits.

Segons Vicenç Fisas, això deriva de l'intent d'afirmar una voluntat europea per part dels polítics espanyols, sense assajar, però, un projecte alternatiu crític.

L'autor assenyala, en la primera part

DOMÈNEC UMBERT

A l'estat espanyol els diners destinats a recerca i desenvolupament militar augmenten un 20% per any.

En el cas de l'estat espanyol, el percentatge de R + D global és aproximadament d'un 0,85 sobre el PIB. Està previst que el 1992 pugi fins a un 1,20%. Al mateix temps, les inversions en R + D per al Ministeri de Defensa passaran a representar un 10% de les seves despeses totals en el període 1988-1993.

A l'estat espanyol, els diners destinats a R + D en general han augmentat, en els darrers anys, un 20% anual. Però el R + D militar augmenta a un ritme del 43,4% anual. Això ha incrementat el R + D militar sobre el global, que ha passat del 15,5% el 1985 fins

del llibre, el desenvolupament en molts països europeus de la investigació sobre la pau. Aquesta activitat es realitza en base a estudis estratègics i de relacions internacionals. Tot i que les seves conclusions solen ser molestes per a alguns estats, Vicenç Fisas proposa que l'estat espanyol dediqui a la investigació sobre la pau el mateix 1% que ha previst per recerca militar en els pròxims anys. No sabem com s'acollirà la seva proposta. En tot cas, com s'assenyala al principi, el Ministeri de Defensa no va donar a l'autor el suport documental que va demanar per realitzar l'estudi. □